

Відділ культури і туризму Золотоніської райдержадміністрації
ЗОЛОТОНІСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА БІБЛІОТЕКА

**Мистецький портрет
із циклу «Золотоніщина мистецька»**

**ХУДОЖНИК-ГРАФІК
ІЗ ЗОЛОТНОШІ
(ДО 110-РІЧЧЯ Д.М.ГРИНЦЯ)**

Золотоноша, 2015

Матеріал підготувала:
Провідний методист відділу
організаційно-методичної
та краєзнавчої роботи

Д.Г.Вовк

Дмитро Митрофанович Гринєць народився 18 жовтня 1905 року у м. Золотоноша в селянській родині. Закінчив семирічку у м. Золотоноша.

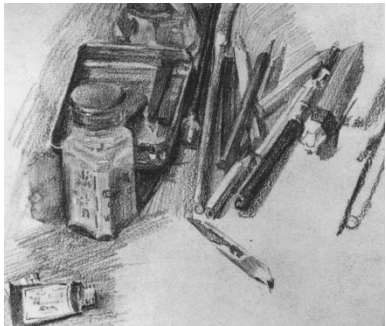
Малюванням хлопець захопився ще в школі, уже в 16 років він зробив замальовки хутора Ярки. Дмитро старанно навчався, адже хотів стати найкращим художником. Після школи вступив до Харківського художнього інституту. Він був одним з кращих студентів, тому й не дивно, що Дмитрові картини з'являлися на різних виставках, ще коли він навчався. Свої роботи він виконував в стилі «графіка». Цей стиль в той час використовували для створення різних плакатів, стендів. До початку Другої Світової війни Дмитро Гринєць став переможцем Всеукраїнського конкурсу плакатів, де отримав Першу премію.

Коли розпочалася війна, він потрапив в евакуацію до Грузії. Жив і працював у Тбілісі. Роботи цього періоду відтворювали мужність воїнів у смертельному двобої з ворогом, героїчну працю людей тилу.

Після закінчення Другої світової художник прагне повернутися в Україну, але виникли деякі труднощі з поверненням. Тому він пише листа М.Рильському з проханням допомогти йому. Видатний письменник допоміг Дмитрові Митрофановичу перебратися до Львова. Тут митець створює цілу низку високохудожніх творів, ілюструє і оформляє книги місцевих видавців. Працювати в ілюстрації й оформленні книги він почав з 1950 року, з доручення оформити роман П. Козлашока «Юрко Крук» і серійну обкладинку до невеличких книжок кращих творів західноукраїнських письменників. Митець добре відчуває нюанси українського народного орнаменту і вміє його творчо, цікаво і своєрідно інтерпретувати.

Видання наступних років - «Боа конструктор» І. Франка (1951), «Вибрані оповідання» Л. Мартовича (1952), «Вибране» О. Маковєя (1956) приваблюють красою декоративних елементів, лаконізмом. В художника є власні, досить красиві, шрифти, свої улюблені мотиви орнаменту і свій підхід до самої ідеї оформлення книги. Гринєць здебільшого працює в галузі орнаментально-шрифтового оформлення. Особливо увагу викликає сюжетна обкладинка до книжки В. Большака «На мирній землі» (1952). Надрукована із звичайних штрихових

кліше, завдяки вмілому накладенню фарб, вона справляє враження багатоколірного твору.

Д.Гринєць спілкувався і співпрацював з багатьма письменниками, та особливо він добре знав Ярослава Галана. Саме його портрет у виконанні нашого земляка здобув велику популярність. Сам художник так згадував про роботу над портретом:

«Я довго працював над портретом Галана. У більшості наявних портретів Галан постає мужнім, переконаним борцем. Але водночас Ярослав Галан запам'ятався всім, хто знав його, як щира, відверта й привітна людина. Знайомі й незнайомі часто зверталися до нього за допомогою, порадою. І він ніколи не відмовляв. З ним люди почували себе легко й невимушено. Полум'яний, пристрасний у своїх творах, він у повсякденному житті, в особистих стосунках справляв неабияке враження своєю стриманістю, спокійною мудрістю, зосередженістю. Саме ці риси й хотів я підкреслити у своєму портреті».

Дмитро Гринєць – автор портретів письменників М.Горького, М.Островського, Мате Залка, І.Франка, учених Г.Галілея, Д.Менделєєва. Серед доробку земляка також портрети Б.Хмельницького, Т.Шевченка, М.Демченка.

Творчість Д.Гринця ще не до кінця вивчена. Матеріалів про нього зовсім мало. Лише М.Пономаренко написав невеличку статтю про нашого земляка. З деякими матеріалами художника можна ознайомитися в місцевому краєзнавчому музеї.

ЛІТЕРАТУРА:

Пономаренко М. Художник із Золотоноші: [Д.Гринєць]/ М.Пономаренко//Прапор Леніна. – 1988. – 16 вересня. – с.3.